

Preekschets

1 Thessalonicenzen 1:1-10

HGJB Diaconaal project

Kom in actie
en spaar mee
voor Mozambique

De jongeren in Mozambique
maken het verschil.

Steun ze en laat je door hen inspireren.

Voorwoord

Deze preekschets is geschreven in het kader van het **Diaconaal project Geef hoop!**

Eén keer in de twee jaar nodigt de HGJB gemeenten uit om mee te doen met een diaconaal project voor jong en oud. Bezinning en actie zijn de twee pijlers waarom het draait. Het gaat daarbij niet alleen om het ophalen van geld voor de gelovigen in Mozambique. Via het Diaconaal project willen we gemeenten uitdagen om concreet tijd, aandacht te geven aan diaconaat. Wederkerigheid is daarbij een belangrijk principe. De mensen voor wie we in actie komen zijn niet alleen hulpvragers, het zijn vooral mensen van wie we kunnen leren. De levensverhalen van mensen in Mozambique zijn spiegels die ons laten ontdekken wie wij zijn en hoe wij leven. 'Geef hoop!' is het thema waarmee we in Nederland deze bezinning en bewustwording op gang willen brengen.

In deze preekschets wordt slechts een aanzet gegeven voor het houden van een preek tijdens een eventuele actieperiode in de gemeente. We hebben naast een aantal exegetische opmerkingen, geprobeerd een aantal lijnen te trekken naar de actualiteit en het leven van jongeren. Het tekstgedeelte dat centraal staat is **1 Thessalonicenzen 1:1-10**. We leggen hierbij de nadruk op vers 3.

In dit document worden ook suggesties gedaan voor gespreksvragen voor een eventuele preekbespreking of bijbelkring. Op deze manier kunnen gemeenteleden zich gezamenlijk nog meer verdiepen in het bijbelgedeelte en wat dit ons te zeggen heeft. We hopen dat deze schets een bijdrage zal leveren aan het gemeente-brede nadenken over de kerk in Mozambique, wat we van hen kunnen leren en op welke manier wij hoop kunnen delen aan de mensen om ons heen.

De kracht van het Diaconaal project

- Het project helpt om de diaconale vorming van jongeren concreet te maken en op de agenda te krijgen van de gemeente.
- Er is een groot aanbod van materialen dat je helpt om met kinderen, tieners en jongeren aan de slag te gaan.
- Het werkt verbindend in de gemeente, omdat je het samen doet met jongeren én ouderen. Zelfs het praktisch met elkaar bezig zijn, is al diaconaal!
- Het gaat niet alleen om geld. Het samen leren is net zo belangrijk. Dat geeft meer betekenis aan diaconaat.
- Het is mooi om met zoveel verschillende gemeenten in het land iets gemeenschappelijks te hebben.
- De verbondenheid met de wereldkerk wordt versterkt.

Bij dit bijbelgedeelte is ook een catecheseles ontwikkeld in samenwerking met de GZB. Kijk voor deze les op:

www.diaconaalproject.nl/projectmaterialen

Verantwoording bijbelgedeelte

Chiyembekezo is in de taal van Mozambique het woord voor hoop. Het is ook de naam van de kerkelijke organisatie waar de HGJB zich met het diaconale project voor wil inzetten. De jongeren van deze organisatie willen hoop brengen in een omgeving met weinig toekomstperspectief. Het is een hoop die ingegeven is door het geloof in God die omziet naar mensen. Jongeren worden hierdoor geïnspireerd om Zijn liefde in woord en daad delen en zo zelf tekenen van hoop te zijn. Deze trits geloof, liefde en hoop komt terug in het bijbelgedeelte 1 Thessalonicenzen 1:1-10.

Tijdens de projectreis naar Mozambique werden de vrijwilligers van Chiyembekezo met dit gedeelte uit de Bijbel door Abusa Ezechiël (predikant & coördinator van TEE) toegerust voor hun werk onder de armen en zieken van hun dorpen. Enkele woorden uit zijn preek: 'Iedereen die Christus heeft ontvangen heeft een belangrijke taak. We moeten Jezus volgen en andere dingen achter ons laten. We moeten met elkaar laten zien dat we christen zijn. Niet alleen in woorden, maar ook in daden. Het moet geen theorie blijven. We kunnen onze liefde laten zien, door anderen te bezoeken of bij zieken in het ziekenhuis langs te gaan. Zo kunnen we een voorbeeld voor anderen zijn en het goede laten zien. Dit doen we niet zonder hoop. Onze hoop is dat Jezus Christus zal komen.'

In verbondenheid met de kerk in Mozambique hebben we daarom gekozen om juist dit gedeelte te kiezen voor de preekschets van het Diaconaal project.

Marriëtta uit Mozambique

Met een kleurige rok aan en op blote voeten loopt Marriëtta door het dorp. Ze weet precies wie waar woont en wat deze mensen nodig hebben. Ze werkt als vrijwilliger voor Chiyembekezo. Tijdens een bezoek bij een oudere vrouw, gaat ze dicht tegen haar aan zitten om goed contact te kunnen maken. De oudere vrouw is voor een deel verlamd. Ze zit op de grond en hangt wat tegen haar kleine huisje aan. De oude vrouw vertelt zacht hoe het met haar gaat. Haar leven is zwaar. Gelukkig kijken er nog wel mensen naar haar om, maar ze kan niet meer voor zichzelf zorgen. Er wordt een gedeelte uit de Bijbel gelezen en ze bidden samen. Ook kijken ze welke praktische hulp deze vrouw verder nog kan gebruiken. Marriëtta is blij dat ze dit werk als vrijwilliger kan doen. "De Bijbel vraagt van ons om om te zien naar de mensen om ons heen, dus ik kan niet anders!" Tegelijk is het ook zwaar werk. Het is vrijwillig en het kost veel tijd. Deze tijd kan ze nu niet gebruiken om op het land te werken of spullen te verkopen op de markt. Dus het kost haar daadwerkelijk iets. Toch zou Marriëtta er niet graag mee stoppen. Wat mensen er soms ook van zeggen. 'Het gaat er uiteindelijk om dat we God dienen! En dat doe je door naar anderen om te zien.'

Voor christenen in Mozambique betekent het geloof 'a way of life'. Mariëtta kan niet anders omdat zij de Bijbel serieus neemt over hoe zij haar leven invulling geeft en hoe zij haar tijd besteedt. Door om te zien naar haar medemens, geeft zij op een concrete manier uiting aan haar liefde voor God. Dit kost haar daadwerkelijk iets, evengoed doet zij het met grote inzet en betrokkenheid. In het geloof is zij in staat om liefdevol om te zien naar mensen om haar heen en is zij door haar bezigzijn een levend teken van hoop.

Kijk voor meer inspirerende verhalen uit Mozambique de algemene projectfilm van het Diaconaal project. Zo krijg je een beeld van de christenen in Mozambique en de manier waarop zij hoop willen delen met hun omgeving. Zie: www.diaconaalproject.nl/projectmaterialen.

Context

Inleiding

De brief aan de Thessalonicenzen is geschreven als een brief met de daarbij horende kenmerken: opening, dankzegging, kerntekst, adviezen, slot. Het is het de eerste brief van Paulus in het NT, geschreven ongeveer in het jaar 50 AD

Het bezoek van Paulus in Tessaloniki - Handelingen 17

Bezoek van Paulus aan Tessaloniki staat beschreven in Handelingen 17:1-9. Het is de tweede stad die Paulus bezoekt op het Europese vasteland en de hoofdstad van de Romeinse provincie Macedonië. In Handelingen staat beschreven dat Paulus aanvankelijk aansluiting zoekt bij de synagoge. 'Eerst de Jood' is steeds het adagium van Paulus geweest. Op de sabbat bezoekt hij samen met zijn reisgenoot Silas de samenkomst en gaat het gesprek aan vanuit de Schriften. De boeken van het Oude Testament hebben voor de gemeente gezag. Paulus legt hen de Schrift uit met het oog op de Messias Jezus. Wellicht had Paulus de status van een wetgeleerde en werd hem daarom gezag toegekend. De boodschap brengt de discussie in de gemeente op gang. De hermeneutiek brengt scheiding te weeg. Sommigen Joden geloven, anderen niet.

Opvallend is dat veel godvrezenden zich geraakt weten door de evangelieverkondiging van Paulus. De groep godvrezenden bestond uit Grieken die zich aangetrokken voelden door de Joodse godsdienst. De ethiek en het monotheïsme van het Jodendom oefende grote aantrekkingskracht uit op sommigen in de Griekse wereld van toen. Opvallend is dat vooraanstaande vrouwen, vrouwen uit de maatschappelijke bovenlaag, substantieel deel uit maakten van deze groep.

De verkondiging van Paulus brengt de gemeente in beweging. De pro's en contra's groeperen zich en van eenheid is geen sprake meer. De Joden die zich tegen de boodschap van Paulus keren, worden jaloers en proberen medestanders te rekruteren uit de 'slechte mannen uit het marktvolk'. Ze lobbyen onder lieden die niet direct tot de gemeenschap behoren maar wellicht te porren zijn voor een relletje of gevoelig zijn materieel gewin. Het lukt om de orde te verstoren en de opstokers proberen verhaal te halen bij de lokale machthebbers. En zoals dit vaker gebeurt bij staatslieden, blijken zijn gevoelig voor steekpenningen. Alles lijkt met een sisser af te lopen.

Op advies van de broeders verlaten Paulus en Silas de stad. Deze turbulente beginfase heeft het ontstaan van de gemeente niet belemmerd. Uit vers 3:1 blijkt dat Paulus zich ongerust maakt over de gemeente. Hij stuurt daarom Timotheüs naar de Thessaloniki. Deze helper van Paulus komt met positieve berichten bij Paulus terug.

1 Thessalonicenzen 1:1-10 in vogelvlucht

Vers 1

Zoals gebruikelijk begint het bijbelgedeelte met de afzender: Paulus, Silvanus (door velen gelijkgesteld aan Silas) en Timotheüs. Zowel Silas als Timotheüs hebben Paulus vergezeld op zijn zendingsreizen. Voor de gemeente in Thessaloniki waren deze drie mensen bekenden en zij groeten de gemeente met een bekende zegengroet.

Vers 2

Paulus begint zijn brief aan de gemeente met woorden van dank. De voorbede voor de gemeenten lijkt een vaste plek in te nemen in het gebedsleven van Paulus.

Vers 3

Drie aspecten worden door Paulus expliciet genoemd in vers 3:

- Het werk van uw geloof
- De inspanning van uw liefde
- Volharding van uw hoop op de Heere Jezus Christus

Geloof, hoop en liefde, drie kernwoorden die door Paulus vaker worden genoemd. Geloven heeft in Thessaloniki de mensen in beweging gebracht.

- Een levend geloof is een werkzaam geloof, het betekent steeds kiezen om te vertrouwen op de woorden van God en het betekent om volgens Zijn waarden en normen ons leven in te richten.
- De inspanning van uw liefde betekent dat het niet als vanzelf gaat, liefde kost wat, het betekent uit je eigen veilige comfortzone stappen en je inzetten voor God en de naaste.
- De volharding in de hoop betekent volhouden, een lange adem hebben. De hoop richt zich op onze Heere Jezus de Messias. Hopen is verder kijken dan de actuele situatie en de eigen ervaringen. Hoop geeft moed en uithoudingsvermogen en biedt zekerheid omdat Hij de Redder van de wereld is

Vers 4

Paulus is overtuigd van de verkiezing van de gemeente, vergelijk hierbij de verkiezing van Israël (Deut.7:6).

Vers 5

Paulus kan dit zeggen omdat het Evangelie tot de gemeente is gekomen in kracht en in Heilige Geest en met volle zekerheid. Paulus heeft gezien dat de verkondiging effect heeft gehad in de gemeente. De boodschap sloeg bij de mensen in als een bom, als een steen in de vijver die het gehele wateroppervlakte in beweging brengt. Daarbij waren Paulus en Silas levende voorbeelden van de boodschap die zij brachten. Paulus en Silas hebben zich met hart en ziel ingezet voor de gemeente toen zij in Thessaloniki verbleven. Zij waren in handel en wandel een inspiratiebron voor de mensen. Dit werkte aanstekelijk en nodigde mensen uit tot navolging, imitatie.

Vers 6, 7 en 8

De gemeente van Thessaloniki is overtuigd door de boodschap van Paulus. Het aannemen van het woord wil zoiets zeggen als geloof hechten aan wat verkondigd is om er vervolgens naar te handelen. De gemeenteleden hebben Paulus, Silvanus en Timotheüs' voorbeeld gevolgd en zijn op hun beurt ook weer voorbeelden geworden voor andere gelovigen.

Met het geloof kwam ook de tegenbeweging. Het is geen welvaartsevangelie maar de gemeente werd meteen geconfronteerd met verdrukking en tegenstand. Geloven en lijden horen bij elkaar. De gemeente liet zich niet ontmoedigen maar hun manier van leven was inspirerend voor alle gelovigen in de omgeving en ver daarbuiten. De kracht van het

Evangelie bleek misschien wel juist uit de moeilijke omstandigheden waarmee de gemeente van Thessaloniki te maken had

Vers 9 en 10

Iedereen praat erover hoe de predikers door de gemeente van de Thessalonicenzen zijn ontvangen. Het was een onderwerp van gesprek hoe Paulus en Silas ingang vonden en daarmee de impact van de boodschap. Mensen zijn op een andere manier van denken gebracht en daarmee is het verleden, heden en op de toekomst in een ander licht komen te staan:

- Het afkeren van de afgoden om de levende en waarachtige God te dienen. Het betekent een totale bekering. De gemeente koos bewust voor een ander oriëntatiepunt voor haar manier van leven en voor de waarden en normen van hun gedrag. Deze verandering werd gezien en opgemerkt
- Voor nú betekent het dat hun leven in dienst staat van de levende en waarachtige God
- En voor de toekomst impliceert het een leven in verwachting van de komst van Jezus Die is opgestaan, en hen zal redden van toekomstige oordeel. De gemeente leeft bij het perspectief van de wederkomst. Dit biedt hoop en zet mensen in beweging.

Lijnen naar de actualiteit

- Voor veel jongeren blijft de boodschap van het Evangelie in de lucht hangen. Waar zien jongeren de kracht van het Woord van God nog manifest? Hebben zij levende voorbeelden die de impact van de boodschap van God zichtbaar maken? Dat het geloof daadwerkelijk levens motiveert en verandert? Inspirerende voorbeelden zeggen soms meer dan duizend mooie woorden. Jonathan Pellegrom geeft in zijn boek *De 5 gewoonten* een aantal handvatten voor impact. Hij noemt dan: 'Wees jezelf', 'Verdiep relaties', 'Beweeg vooruit', 'Motiveer groei' en 'Creëer vermenigvuldiging'. Paulus en zijn helpers hebben deze opsomming niet bij de hand gehad, maar de waarheid van hun boodschap bleek uit hun levensstijl. Jongeren zijn op zoek naar identificatiefiguren. Wat hebben wij hen te bieden als christelijke gemeente?
- Durven wij in onze tijd de zekerheid van Jezus als de Redder van de wereld te proclameren? In een postmoderne tijd is het lastig om waarheidsclaims te laten gelden. De toegang tot een oneindige hoeveelheid informatie maakt het lastig om te geloven in de uniekheid van de boodschap van de Bijbel. Midden in deze tijd van onbeperkte contacten voelen veel jongeren zich echter eenzaam en onzeker. Jongeren snakken naar geborgenheid, zekerheid en echtheid. Wat is nog echt waar? Jongeren hebben andere gelovigen nodig om samen deze Waarheid te ontdekken.
- Zien jongeren in de gemeente mensen zoals Mariëtta uit Mozambique die zich met hart en ziel inzetten om het geloof concreet handen en voeten te geven? Mensen die zich niet druk maken om de kosten en de inspanningen, zich niet uit het veld laten slaan door tegenslag en weerstanden, maar door hun manier van leven voorbeelden zijn van geloof, liefde en hoop.
- Leven vanuit de hoop. Deze wereld wordt geteisterd door klimaatverandering, uitputting, geweld, vergrijzing, polarisatie etc. Hoewel wij geroepen zijn om als christenen in deze wereld onze verantwoordelijkheid te nemen, leven wij als christenen met het vooruitzicht dat Jezus zal terugkomen om alles te vernieuwen. Alles wat verdraaid en krom is gegroeid in de gebrokenheid van deze wereld, wordt straks tegen het licht gehouden en rechtgezet. Jongeren vandaag de dag hebben veel reden om de hoop voor de toekomst te verliezen. Om hun heen zien ze beangstigende scenario's ontstaan waar zij waarschijnlijk de gevolgen van zullen ondervinden. Denk aan de macro-economische ontwikkelingen, maar ook in hun eigen leven kunnen ze tegenslagen ervaren. De cijfers rondom depressie en burnouts onder jongeren liegen er niet om. De gemeente in Thessaloniki weet wat tegenslagen zijn. Ze werden vervolgd om hun geloof. Toch getuigt Paulus ervan dat ze de hoop hun Heere Jezus Christus niet hebben verloren. Dat geeft te denken voor onze tijd. Hoe onmogelijker de situatie, hoe sterker de hoop? De problemen die jongeren zien, zijn reële problemen. Neem de angsten van jongeren serieus, laat die er echt zijn. Het uitzicht op de toekomst biedt echter ongekende perspectieven en stelt mensen in staat tot het oprichten van tekenen van hoop in deze wereld.
- Jongeren kunnen zelf een voorbeeld zijn voor anderen. Zij kunnen enorm enthousiast zijn, over allerlei zaken. Een bepaalde serie, een leuk evenement, een nieuwe game, een leuke vakantie. Belangrijk om als gemeente jongeren ook serieus te nemen in hun enthousiasme voor God. Zij kunnen daarin een voorbeeld zijn voor ouderen.

In het dagelijks leven

- Het uitspreken van woorden van dank aan God.
Voor wie we als gemeente voor elkaar mogen zijn. Dat we in de andere gelovigen voorbeelden mogen zien van een handel en wandel in de voetsporen van Jezus. Dank voor het werk van het geloof, de inspanningen van de liefde en de volharding van de hoop. Doe dit bewust en spreek dit uit! Dank ook aan alle vrijwilligers die zich belangeloos inzetten voor anderen, de mantelzorgers, de mensen die betrokken zijn op hun burens etc. Zij zijn van grote waarde.
- Het samen oefenen in het écht opmerken van de impact van het Evangelie.
Zo vaak zijn we het zicht hierop kwijt geraakt. Wordt ons zicht belemmerd door tegenslag, lijden. Staren we ons blind op het feit dat de kerk van steeds minder betekenis lijkt te zijn in de samenleving en in het leven van alledag. Laten we elkaar aanmoedigen om zelf een levend getuigen van Christus te zijn, maar elkaar ook wijzen op voorbeelden die we tegenkomen in ons leven. Belangrijk om daarbij ook kennis te nemen van de kerk wereldwijd. De Nederlandse kerkelijke situatie is maar een smal deel in het brede spectrum van de gemeente van Christus. Wat zien we in dat brede spectrum aan voorbeelden van hoop. In Mozambique hebben we diverse jonge christenen ontmoet die geloof, hoop en liefde deelden met de mensen om hen heen. Ondanks het feit dat zij nauwelijks een toekomstperspectief hebben, net genoeg eten om in leven te blijven is het hun dagelijks verlangen om de hoop in Christus te delen met anderen.
- Aandacht vragen voor het onderlinge geloofsgesprek.
Hoe kunnen we het geloof meer met elkaar en onze omgeving delen. Bieden we ruimte bieden voor getuigenissen van mensen die een leven met God willen delen met anderen. Durven ouderen jongeren een inkijkje te geven in leven met God zodat jongeren ontdekken hoe waardevol en bijzonder een leven met God is?
- Aandacht geven aan mogelijke weerstand.
Een levend en zichtbaar geloof roept vaak reacties op, dit kan ook negatief zijn. Elly Zuiderveld geeft aan in een interview dat toen zij en Rikkert tot geloof kwamen, niet iedereen in hun omgeving daar even blij mee was: 'Sommige vrienden voelden zich verraden toen wij christen werden. Dat deed wel zeer.' Goed om in de gemeente ruimte te bieden aan de moeiten, de tegenslagen, de afweer, het onbegrip vanuit de omgeving. Ook de jongeren in Mozambique herkennen deze weerstand. Hen wordt regelmatig gevraagd wat ze toch in de kerk te zoeken hebben. Wat levert hen dat toch op? Ze worden uitgedaagd om mee te doen met de groep en worden uitgelachen omdat zij geen alcohol drinken vanwege hun geloof. De jongeren vertelden dat juist het samenkomen in de gemeente, de ontmoetingen met de jeugdgroep hen helpen om vol te houden en hen helpen om om te kunnen gaan met de weerstand die zij in hun omgeving ervaren.
- Oog hebben voor de impact van kleine dingen.
Een bezoekje, een vriendelijk woord, samen bidden... In een wereld waarin snelheid, dynamiek en efficiency toverwoorden zijn, onderstreept geloof de waarde van het kleine gebaar, de aandacht en de compassie. Intensiteit betekent soms meer dan de kwantiteit. Jongeren in Mozambique zoeken andere jongeren op, als ze al een poosje niet op de jeugdgroep zijn geweest. Ze hebben oog voor elkaar. Niet door grootste gebaren maar door een bezoek en het zien van de ander.

Suggesties voor preekbespreking of bijbelkring

Houd na afloop van de dienst een preekbespreking. Het meest waardevol is het om dit vooral met jong en oud samen te doen. Meng de verschillende leeftijden goed en geef vooral jongeren het woord. Luister naar elkaar door goed door te vragen etc. De vragen zijn ook goed te gebruiken voor bijbelkringen.

Mogelijke vragen:

1. Lees 1 Thessalonicenzen 1:1-10 twee keer aandachtig door.
Kies 1 vers uit wat je mooi vindt
Kies 1 vers uit wat je moeilijk vindt.
Deel dit met elkaar.
2. a. Beschrijf in eigen woorden welke complimenten Paulus aan de gemeente in Thessalonicenzen geeft.
b. Stel dat jullie een brief zouden schrijven aan jullie gemeente, welke complimenten zouden jullie dan geven? Waar zijn jullie God dankbaar voor?
3. Paulus legt in vers 3 de nadruk op:
- werk van het geloof
- inspanning van de liefde
- volharding van de hoop
Wat valt op aan deze woorden?
4. Lees vers 6 en 7 nogmaals. Paulus spreekt hier over navolgers zijn en voorbeelden worden. Deel met elkaar wie voor jullie een (geloofs)voorbeeld is of is geweest. Bedenk daarna met elkaar voor wie jullie een voorbeeld zouden kunnen zijn.
5. De gemeente in Tessaloniki heeft ondanks alle tegenslag toch *volhardt in de hoop in Christus* en deze doorgegeven aan mensen om hen heen. Deel met elkaar wat jullie ervan kan weerhouden om hoop te delen.
6. Kijk (als je wat meer tijd hebt) samen de algemene projectfilm van het Diaconaal project. Zo krijg je een beeld van de christenen in Mozambique en de manier waarop zij hoop willen delen met hun omgeving. Zie: www.diaconaalproject.nl/projectmaterialen.
7. *Geef hoop!* De christenen in Mozambique zijn een voorbeeld voor ons. Zij delen van de hoop in Christus door op bezoek te gaan bij armen, ouderen of jongeren die uit het zicht dreigen te raken. Uiteindelijk hoeven het geen grote dingen te zijn, waarmee je mensen in je omgeving een beetje hoop kunt geven. Het enige wat het van je vraagt is om de stap te zetten. Samen is dat soms makkelijker dan alleen.

Bedenk met elkaar zoveel mogelijk manieren waarop jullie in jullie eigen omgeving hoop kunnen geven. Denk aan de vuilnisbak buiten zetten voor de buurvrouw, je klasgenoot helpen met zijn huiswerk, bidden met een vriend die het moeilijk heeft, een kaartje sturen naar iemand die ziek is, etc.

Kies er allemaal minimaal een uit om de komende week te doen.

Tip: Leuk om volgende week zondag nog even de ervaringen met elkaar uit te wisselen !